

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se zabývá transformací českého vzdělávacího systému v období od listopadu 1989 do konce roku 1995. Hlavní pozornost je věnována předmětu Základů společenských věd, před rokem 1990 nazývaném Občanská nauka, vyučovaném na středních školách. Práce je založena na výzkumu primárních pramenů – učebnic, učebních osnov, časopisů a dalších zdrojů informací přibližujících transformaci středoškolského předmětu.

Práce je zaměřená na transformační fázi, projevující se velkou mírou liberalizace. Projevila se jednak v rozmanitosti škol a služeb, které nabízely, jednak v jisté míře chaosu, který znemožňoval hladký přestup mezi školami. Studovala jsem, zda se tato tendence projeví i ve školním předmětu, který do značné míry změnil svou podobu. Komunistická Občanská nauka byla ideologicky ovlivněna a měla sloužit jako nástroj k reprodukování politických a ideologických idejí. Nově zavedený středoškolský předmět Základů společenských věd odmítal politický ráz a soustředil se na předávání základních znalostí z vědních disciplín jako sociologie, psychologie, politologie, ekonomie nebo filozofie. Prostřednictvím srovnávání látky obsažené v učebnicích s učebními osnovami předmětu, ale také na základě dalších ukazatelů představuji řadu rozdílů mezi učebnicemi, které byly vydány mezi lety 1989 a 1995.